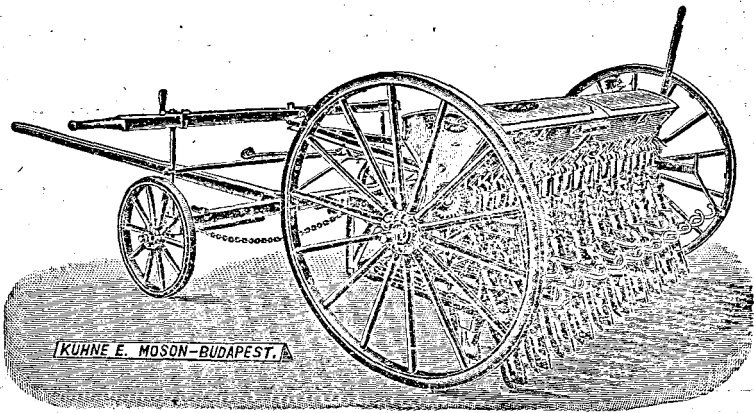

ERDÉLYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. Február 20.

8. SZÁM.

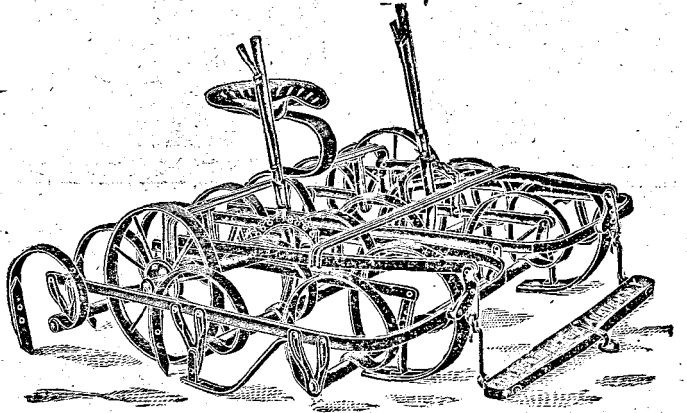
A tavaszi idényre: mindennemű talajmivelőeszközt, Campbell-tömörítőket, Osborne tárcsásboronákat, rugós-fogas porhanyítókat,

sorvetőgépeket, speciális répamagvetőgépeket, láncos trágyaszórógépeket, tejgazdasági cikkeket

elsőrendű kivitelben szállít: „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

2012

Fiókraktár: Debrecen és Temesvár.

Székely Gazdák Szövetkezete Marosvásárhelyt

Elsőrendű, megbízható minőségben szállít államilag jólmzárolt lucerna- és loheremagot, tavaszi búzát, koránérő és bőtermő vető-zabot, bükköny, baltacim, répamag stb. vetőmagvakat.

Mintázott ajánlattal készséggel szolgálunk.

2336

Fiókok:

Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Gyergyó-Ditró és Gyergyószentmiklós.

HUNGARIA GÉPGYÁR B. T.

D E V A

2023

Gyárt és raktáron tart:

Mindennemű mezőgazdasági talajművelő és feldolgozó gépeket, Motoros és oszóplőkészleteket minden nagyságban, Stabil motorokat, benzín, szilvógáz, spiritusz és nyorsolaj üzemre, Takarmánykamra berendezéseket.

Kastélyok, gazdaságok és gyárak villamos villágtatási és oróátviteli berendezése. Daráló, őrle és fűrészmalmok tervezése és építése. Vizvezetők és kutak. Hűtő-kamrák, jégkészítő telepek berendezése. Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát mindennemű gépek javítására.

Olcsó árak.

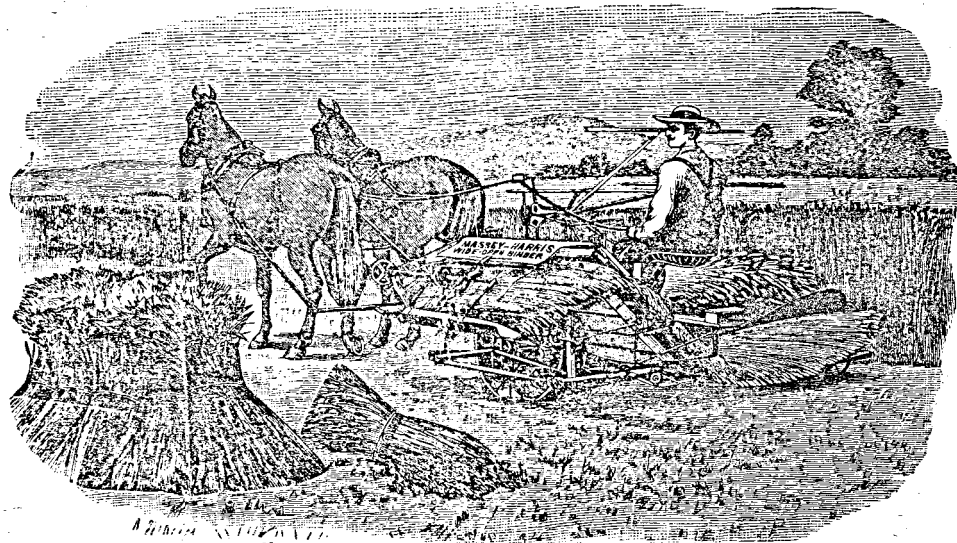
Gyors szállítás.

Kényelmes fizetési feltételek.

Fűrészpör és fahulladék generator motorok, a világ legolcsóbb üzeme.

Tejgazdaságok és sajtgyárak teljes berendezése.

Massey-Harris & Co. fűkaszaló és aratógépgyár.

== Toronto Észak Amerika. ==

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szivesen küld a

2379

Massey-Harris Co. részvénytársaság

BUDAPEST,

V. Alkotmány-u. 23.

Eladó SZŐLŐVESSZŐ és BOR.

Szokványminőségű **500.000** darab I. osztályu **Riparia Portalis**

sima, teljesen jégverésmentes s oly tökéletesen érett, hogy a levél nagy része citromsárgán magától hullott le az ősz folyamán.

150.000

drb. I. és II. oszt. gyökeres. I. oszt. 1000 drb. 14 frt., 5000 drb. vételénél 13 frt., 10000 drb.-nál 12 frt., II. oszt. 1000 drb. 8 frt.

Rupestris Monticola, Vitis Solonis sima és gyökeres.

Delaware

vessző ára sima: I. oszt. 100 drb. 2 frt. 50 kr., 1000 drb. 20 frt., II. oszt. 100 drb. 1 frt. 20 kr., 1000 drb. 10 frt. (háziilag való gyökereztetésre) gyökeres 100 drb. 8 frt., 1000 drb. 70 frt.

Bor ára hl.-ként: 1909. évi 60 K., 1906. évi 70 K., 1905. évi 90 K.

E direkttermőt, melyet permetezni s kénporozni nem szükséges s amely bármily szigorú telet fedés nélkül is kibír, árjegyzékem részletesen ismerteti.

Annak igazolására, hogy e direkttermőből (amely pedig a mult évi ismeretes rossz termés mellett is nagy átlagban több mint 1/2 literet adott tőkénként lehuzottan s nem mustul számítva) okszerűen szüretelve s

megfelelően kezelve borát, milyen értékes minőséget lehet produkálni (az érte elérhető ár különben maga is elég fényes bizonyíték) bárkinek — feltéve hogy e lapra hivatkozik — mintául 1/10 literes dobozzal ingyen és bérmentve küldök. Több évi minta 40 fill. dobozonként, mely összeg bélyekben küldhető be. 1/4 liter 1 K bérmentetlenül.

Európaiak.

Sima: Chasseles blanc és Chasseles rouge.
Gyökeres: több bor- és csemegefajtában.

Érmelléki bor.

Saját termésű fehér és vörös több évjáratból 40-től 50 K.-ig. 1/10 liter minta ingyen.

Bor- és vesszőárjegyzék ingyen.

Jelentékeny mennyiség közvetítését díjazom.

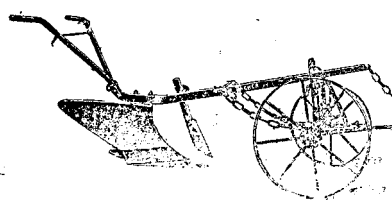
Veszek:

Ezerjő, Kövi Dinka, Olasz Rizling Chasselas szokványminőségű gyökeres hazai vesszőt. A vétel saját tisztán ültetett szőlőm hiányainak pótlására történvén, csak is garantált fajtisztaságú s fajazonos vesszőre reflektálok. Cserébe is elfogadom sima európai Chasselas, sima és gyökeres Riparia, Rupestris vagy Delaware vesszőért.

Söpjing Endre,

szőlőbirtokos. Székelyhid. (Biharmegye.)

2412

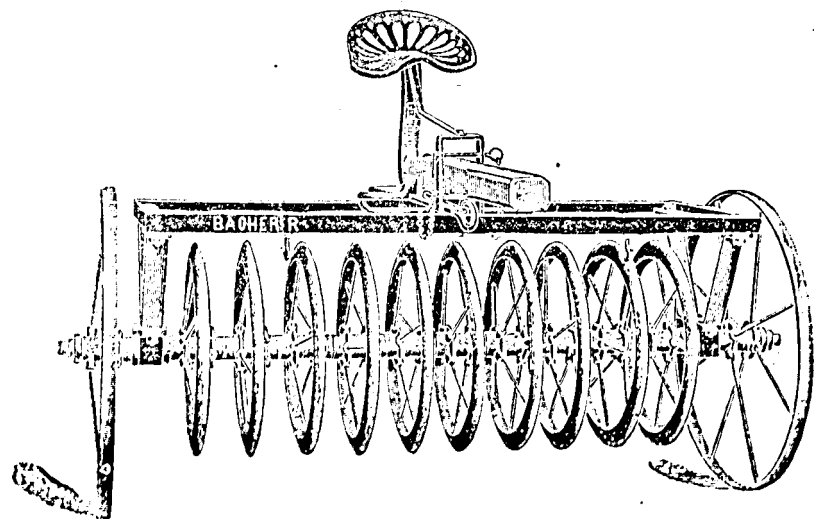
A valódi Bächer-féle törhetetlen fejű

„Acélekék“

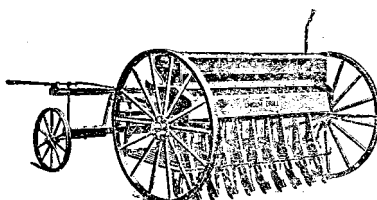
ugy a munkateljesítés tökéletességénél, mint kiváló tartosságuknál fogva elsőként vannak elismerve.

Campbell rendszerű altalajtömörítők, Tártság boronák, elismert és egyedül tökéletes kivitelben a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazva.

Olcsó ár és teljes szavatosság mellett.

Budapest, VI. Nagymező-u. 68. sz.

A „Melichár“-féle

„Unicum Drill“

a gazdák kedvenc vetőgépe. Pontos szabályozhatóság,

gondos kivitel és tartósság tekintetében egy gyártmány sem versenyezhet vele.

Kormányzó szerkezete és kiürítése meglepően célszerű

és a vele való munkát könnyűvé és akadálytalaná teszi.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Bächer—Melichár

Magyarországi vezérképviselő:

==== Szücs Zsigmond ====

Árjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Bankok virulása — nemzet pangása.	87
Székelykereszturi bikavásár és tenyészállat kiállítás. <i>Ugron Zoltán.</i>	87
Az őszi gabonafélék őszi és tavaszi nitrogén trágyázása. <i>Herke Sándor.</i>	88
Kisebb szakközlemények.	89
Egyleti élet.	90
Kormányintézkedések.	90
Vegyes közlemények.	91
Hirdetések.	

Bankok virulása — nemzet pangása.

A napi, heti, de különösen a szaklapok hasábjai csak úgy hemzsegnek mostanában a különböző pénzüintézetek üzleteredményét feltűntető mérlegektől és évi jelentésektől. A legtöbb helyet természetesen a fővárosi milliós pénzüintézetek foglalják el, de azért az Isten hátamögötti takarékpénztár r. t. szintén megszerzi magának a nyilvánosságot és fennen hirdeti, hogy a mult esztendő kedvező üzleteredménnyel zárult. Mert az évi mérlegeknek legszembeütőbb sajátága, hogy azok rendszerint igen kedvezőek. Ezzel szemben az ország népe szinte fuldoklásig evickél az egymásra következő gazdaságilag rossz esztendők válságai-ban. A Cunard Line hajói megint zsufolásig telve vannak kivándorlókkal. A főváros népe tüntető körmeneteket rendez a hallatlanul magas házbérek s az elviselhetetlen hus- és élelmiszerek ára ellen. A vidéki gazdálkodó nép viszont arról panaszkodik, hogy nincs ára a buzát kivéve semmiféle mezőgazdasági terméknek a buza ára is csak azért magas, mert az idei termésből alig maradt betevő falatra.

A bankok, takarékpénztárak és egyéb pénzüintézetek mérlegei azonban kivétel nélkül jók. De hát ez nem is csoda. Magyarországon

a pénzüintézetek hozzászoktak a legnagyobb ovatossághoz, szerintük a lagjövedelmezőbb és a legkevésbé kockázatos üzlet — a váltókölcsön. És ebben igazuk van. Takarékbetétért, vagy külföldi pénzért fizetnek 3 1/2—4 koronát, ezzel szemben a kölcsönvevő maig is hasztalanul eseng 8%-nál olcsóbb pénz után.

Más országokban a bankoknak, takarékpénztáraknak és egyéb pénzüintézeteknek a hitel-igények kielégítésén kívül egyéb hasznot hajtó és gazdaságilag sokkal nemesebb feladatuk is szokott lenni. Más országokban a pénzüintézetek alapítanak gyárakat, a pénzüintézetek látják el a gazdát az okszerű gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen üzemi tőkével. Nálunk, ha ilyesmiért fordul valaki akár egy fővárosi, akár egy vidéki pénzüintézethez, a jól táplált vezérigazgató ur a szemeközé nevet. Nem is csoda tehát, ha nálunk pang minden ipari és egyéb gazdasági vállalkozás és csökken a széles néprétegek kereső képessége, a mellyel arányban növekszik a tömegnyomor, és az egész ország közgazdasági mérlege évről évre siralmasabb képet mutat összehasonlítva a bankok mérlegeivel.

Nálunk a fővárosi nagy pénzüintézetek csinálnak sorsjegy üzletet, vagy a legjobb esetben szövetkezeti cégér alatt alapítanak egy helyi érdekű fiók bankot, esetleg rávetik magukat a parcellázási üzletre; fiandiroznak telekvételeket, de arra egyetlen fővárosi nagy pénzüintézet sem kapható, hogy befektesse a pénzt valami mezőgazdasági üzembe. A huskiviteli vállalatot külföldi pénzen kellett megcsinálni. Az oly annyira égetően szükséges borkiviteli vállalat is valószínűleg külföldi pénzen létesül, ha csak az állam nem lesz hajlandó az összes költségeket a társadalom szégyenére magára vállalni. Akadt itt-ott hang a magyar sajtóban már, amely a pénzüintézetek vállalkozási kedvének hiányát a politikai viszonyok ziláltságával igyekszik mentegeni. Ezt a mentséget csak igen kis részben fogadhatjuk el és a mentségnek az eredetét visszavezethetjük oda, hogy ha valamelyik pénzüintézet mégis nagy nehezen kapható valamilyen ipari és kereskedelmi vállalkozásra az első feladatának ismeri a tekintélyes állami subventió kieszközését. Most, amikor zavaros a politikai, nincs subventió, éppen ezért fagy is be minden vállalkozás.

A pénzüintézetek mentegőzése tehát tart-

hatatlan. De viszont annyit megengedünk mi is, hogy Magyarországon a vállalkozási kedv is nagyon lanyha. Éppen ezért szeretnők, ha a magyar pénzüintézetek végre valahára hivatásuk magaslatára ébrednének, és a vállalkozási kedv dolgában is megelőznék az érdekeltséget. Nagy feladat vár különösen a pénzüintézetekre a mezőgazdasági hitel reformja terén. A belterjes gazdálkodás terjedésének mamár nem a szak-tudás hiánya állja útját, hanem a pénzühiány. Az ipari fejlődésnek ugyanez az akadálya és kereskedelmi viszonyaink rendezetlenségének szintén nem volt más oka, minthogy a pénzüintézetek mindössze e három fogalmat ismerik: váltó, kötelezvény és takarékbetét. Javul e majd jövőben a helyzet, erre nagyon bajos választ adni. Most csak annyi bizonyos, hogy a jó bankmérlegek kétségbe nem vonható jelei az ország rossz gazdasági mérlegeinek.

Székelykereszturi bikavásár és tenyészállat kiállítás.

Irta: *Ugron Zoltán.*

XXIII-ik már és sem elmulasztva se elhalasztva soha sem volt. A vidék és egész Erdély szeretettel karolta fel s a vevők Vas-megyéből tehát az osztrák határszélről ép úgy felkeresik mint Mármarosból és Torontárból.

Kitartóbb tenyésztő gárda sem képzeltető el mert ha azokat veszem számításba kik öt darabnál több bikával szoktak megjelenni egy sem változtatott irányt. Az az: egy birtokon, tulajdonos változás mellett, átmentek bernire, párhuzamban, de az is vissza tért.

Sajnos azért több tenyészet megszűnt és pedig a tulajdonosok korai halála miatt és ezek mind érzékeny veszteségei a magyar erdélyi fajta modern kitenyésztésének. Potolja ezt az ujonan felállított és a modern irányt céltudatosan követő új gulyák száma, de főképpen a népies tenyésztésnek haladása mely ma előállítja oly számban és minőségben a bikákat, hogy visszaesés számban nem lesz, a minőséget pedig garantálja, hogy fenn állanak még mindig a szentdemeteri, szenterzsébeti, drassói, királyhalmi és saját fiatfalvi tenyészetem, melyek soha el nem maradnak. Itt csak azokat a tenyészeteket soroltam fel, melyek eladásait székelykeresztura bázisozzák, de nem érdektelen, hogy egész Erdélyben alig nevezhető meg számot tevő tenyészet, amely elhagyta volna az erdélyi magyar irányzatot áttérve más fajra s ami apadás történt csak parcellázás, vagy bérbeadás eredménye. Ezzel szemben áll,

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

MAGYAR

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása.

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

vagy nitrogén gyűjtős növény után kerül, a tavaszi nitrogén trágyának is alig van hatása, here után rossz:

Nitrogén nélkül	szem	szalma
7 1/2 font salétrom nitrogén tavasszal	20-94 Ztr.	36-21 Ztr.
	21-18 "	35-83 "

Hogy az őszi gabonafélékhez mikor jobb a nitrogén trágyát adni ősszel-e vagy tavasszal, Schneidewindl¹ is végzett kísérleteket s az eredménnyel nagyrésztbeu megegyeznek a pantkowi állomás kísérleteinek eredményeivel. Ugyanis az ősszel adott nitrogén trágya rendszeren kevesebb terméstöbbletet okozott mint a tavasszal adott. Egyik kísérleténél vályog, homokos vályog és homok talajon termelt búzát és rozstot, különböző őszi és tavaszi nitrogén trágyázással.

Az 1907. évi kísérletnél a különböző trágyázásoknál a terméstöbblet mm.-ban a trágyázatlannal szemben 1 hektáron a következő volt:

		A szenttermés 1 hektáron m. mázsában		
		Buza	Rozs	Rozs
		10sz vályog	homokos v.	homok
30 kgr. nitrogén, salétrom, tavasszal		8-03	6-85	4-37
30 " " " 1/3-ad része ősszel				
30 " " " 2/3-ad " tavasszal	7-96	6-42	3-43	
30 " " ammoniakos, ősszel	7-07	3-71	1-10	
30 " " mésznitrogén ősszel	6-18	3-14	2-94	
30 " " mésznitrogén tavasszal	5-37	3-87	?	

Amint ezen számok mutatják az ősszel adott nitrogén trágya kevesebb termést adott, mint a a tavasszal elszórt; az ősszel adott ammoniak nitrogén és mésznitrogén a vályog talajon lényegesen kevesebb terméstöbbletet adott, mint a tavasszal adott nitrogén trágya. Az őszi és tavaszi trágyázás között a jobb vályog talajon nincs olyan nagy különbség mint a tápanyag szegény homoktalajon. A vályogtalajon az ősszel adott ammoniak nitrogén terméstöbblete nem sokkal kevesebb mint a tavasszal adott salétrom-é, ellenben a homoktalajon már nagy különbség van, mert ott az ammoniak nitrogénnek nagy része elveszett. Hasonló eset van a mésznitrogénnél is, csupán azon különbséggel, hogy itt a terméstöbblet a homok talajon nagyobb mint az ammoniak nitrogénnél. minek oka a homok talajon levő lassu nitrifikatoria vezethető vissza, miért kevesebb volt a nitrogén veszteség. A vályog talajon az ősszel adott mésznitrogén jobb eredményt adott, mint a tavasszal elszórt, ellenben a homokos vályog talajon megfordítva van, minek oka, hogy a vályog talajon tél idején kevesebb a nitrogén veszteség mint a homokos talajon.

A tavaszi salétrom nitrogén hatását 100-nak véve a következő számok lesznek:

	buza vályog t.	rozsa homokos vályog t.	rozsa homok talaj
salétrom tavasszal	100	100	100
salétrom 1/3 ősszel 2/3 tavasszal	99	94	78
ammoniakos, ősszel	88	54	25
mésznitrogén, ősszel	77	46	67
mésznitrogén, tavasszal	67	56	

Az őszi ammoniak trágyás hatása a tavaszi salétrom trágyázás hatásának, vályog talajon 88%-je, homokos vályogon 54%-je, míg a ho-

¹ Arbeiten der Deutschen Landwirtschafts-Gesellschaft Heft 146.

monkon csak 25%-je; a homokos talajon sokkal kisebb termés növelést ad az őszi ammoniaktrágyázás, mint a kötött talajon.

A nitrogén kihasználás pedig a következő volt. A trágyában adott 100 rész nitrogénből a termésben volt:

	buza vályog t.	rozsa homokos vályog t.	rozsa homok t.
salétrom, tavasszal	96-7	42-0	24-0
salétrom 1/3 ősszel 2/3 tavasszal	80-7	32-3	21-3
ammoniakos, ősszel	79-0	18-0	2-7
mésznitrogén ősszel	71-0	14-7	15-3
mésznitrogén tavasszal	66-7	32-7	?

Ezek számok mutatják, hogy az ősszel adott ammoniak nitrogén és mésznitrogénből kevés vész el a vályog talajon, a kihasználás elég jó, ugyan nincsen olyan, mint a tavasszal adott salétrom trágyázásnál. Ellenben a homokos vályog talajon az ősszel adott nitrogénnél már nagy veszteség van úgy szintén a homok talajon is. A nitrogén kihasználás legjobb a kötött talajon, rosszabb a homokos vályogon és legrosszabb a homokon.

Schneiderwldék az 1906. évi kísérleteiknél a következő eredményeket érték el. A terméstöbblet 1 holdon mm.-ban:

	buza vályog t.	rozsa homok t.
30 kgr. nitrogén, salétrom, 1/3 ősszel és 2/3 tavasszal	10-75	5-26
30 kgr. nitrogén 1/3 ammoniakos ősszel, 2/3 salétrom tavasszal	9-54	5-86
30 kgr. nitrogén az egész ammoniakos ősszel	8-97	0-40
30 " " " mésznitrogén	8-59	1-75

Ezen kísérletnél is az őszi trágyázás kötött talajon még elég jó eredményt adott, ellenben a homok talajon az őszi trágyázás lényegesen kevesebb terméstöbbletet adott, mint az őszi és tavaszi. A nitrogén kihasználás is a kötött talajon elég jó 80-90% volt, ellenben a homok talajon az őszi trágyázás nitrogén kihasználása nagyon rossz volt, főleg ammoniakos-é, mely majdnem teljesen elveszett.

Herke Sándor.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A sertésorbáncz elleni védekezésről. A sertésorbáncz bacillusának alaktani és tenyésztési tulajdonságainak ismertetése után Overbeek további kísérletes vizsgálatairól számol be. Nitrát- és indolképződésre való vizsgálatai negatív eredményre vezettek; a szénsav az orbánczkultúrára mérgező hatást fejt ki. Elhullott sertések izmaiban az orbánczbacillus hosszú ideig megtartja életképességét. Előtt tenyészteteknek vívírbe történt befecskendezése hőemelkedést okoz. Edzettebb, közönséges sertésfajták kevésbé fogékonyak az orbáncz iránt, mint a nemesített tenyésztetek. Overbeek szerint egyes esetekben az orbánczot saprophyta módon élő bacillusok okozzák, a járvány továbbterjedésénél azonban már igen virulens fertőző anyag szerepel. Vizsgálatai szerint a mestersegesen fertőzött állatok vére húslében nem agglutinálja a bacillusokat. A sertésorbáncz elleni védekezés szempontjából Overbeek szükségesnek tartaná a védőoltásokat járványmentes időben is, ellenben a szimultán-oltásokat július-októberig terjedő időközben, valamint az orbáncz járványszerű uralgása idején betiltaná; tenyészteteket ojtás céljából csak állat-

orvos használhat. Megfelelő hygienés és zárlati intézkedések ezek mellett feltétlenül szükségesek. Dr. Z.

+ Meszes talajra való amerikai szőlők. Ravaz hosszabb fejtegetések után az amerikai szőlők és azok hybridjeinek a mesztalajon való diszlesére nézve a következő megállapodásra jut:

A mészcarbonat az oka a szőlő chlorozisának (sárgaság). Azok a szőlőfajok, melyek meszes talajon jól diszlenek a következők: 1. Vitis vinifera és Vitis berlandieri; 2. kevésbé jól Vitis monticola; 3. Vitis riparia, rupestris, arizonica; 4. Vitis californica, aestivalis, Labrusca (?); 5. Vitis candicans, cordifolia cinerea. A hybrideket a mesztalaj iránti maguktartása szerint következőképpen osztályozhatni: 1. a Berlandieri hybridje, 2. a Riparia és Rupestris hybridre, 3. a Cordifolia, Cinerea és Candicans hybridje.

Az ez irányban tett kísérletek szerint a francia-amerikai hybridek legkevésbé szenvednek a talaj mesztartalma miatt. Mielőtt azonban efelől végleges ítéletet lehetne mondani, több évi gondos megfigyelésre és kísérletezésre lesz szükség. Mindazonáltal bizton remélhető, hogy nem sokára fel lesz találva az a szőlőfajta vagy korcs, amely a meszes talajon is befog bizonyára válni, addig Riparia, Rupestris és ezek hybridjei; berlandierivel és viniferával ajánlhatók a nemesítésre alanyokul.

+ Uj fák gondozása. Nagyon jól meghálálja az új ültetési fa, ha koronája alját beszőrjük szemcsés trágyával. Ez a szenge gyökereket nyáron a szárazságtól a párolgás csökkentésével védi, télen pedig mérsékli a fagyok zord hatását. Hozzá a fát az egész tenyészéved alatt bőven tartja táplálékkal.

+ A vértrágya. Ahol közelben vágóhid van, okosan cselekszik a gazda, ha különösen kerti célokra fölhasználja a vértrágyát, mely hatásában kitérő, hanem ha kezelve nincs, akkor igen kellemetlen szaga. Vértrágya készítésénél a nyers vért egy ötöd részben tözegtöltéssel kell kevernünk és vékony rétegben, száradás céljából a levegőn szétterítjük. Az ilyen módon kevert vértrágya teljesen szagtalan és ötödnappal annyira kiszárad, hogy használható. Ha a keverékhez némi oldatlan meszet teszünk, még gyorsabban célt fogunk érni.

+ A takarmányrépa termés növelése salétromozással. Még nitrogénben különben is gazdag földön a chilisalétrom nagy mértékben növeli a répaterméseket. Tanusítják ezt Duserre-nek, a lausannei (Svájc) kísérleti állomás vezetőjének ezirányban végzett kísérletei. Olyan földben, melyben 0-45% nitrogén volt, tehát négyszer annyi amennyi a torontáli és bánsági legjobb földekben lenni szokott, — a salétromozás tetemesen növelte a terméseket. Inkább tözegező föld ez már, mint televényes; de tudjuk, hogy az ily földekben tömérdek takarmányrépa szokott teremni. A lausannei kísérleti telep kérdéses földje ősszel és tavasszal is kapott fél-fél istállótrágyát, — ezen kívül hektáronként (2780 □ öl) 500 klgamm szuperfoszfátot és 250 klgm kénsavas kálit az ültetés alkalmával. Kapott továbbá 200-500 klgm, fokozódó salétromot és pedig 1/2-ét júliusban és 1/2-ét augusztusban. A termés eredmények pedig a következők voltak: salétrom nélkül termelt 755q., 200 klgm salétrommal: 850q., 300 klgm salétrommal 872 q., 400 klgm salétrom-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

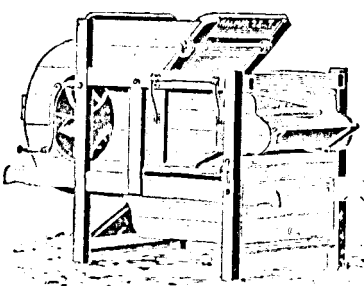
az „Európa“-s-erte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb,

a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő „EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“ Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDÉLYRESZI VEZÉRKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE
Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Seps-szentgyörgy.

mal 897 q. és 50 klgrm salétrommal 910 q. Tehát 500 klgrm salétrom még ilyen földben is 155 q-al emelte a termést. Ha egy q. répa értékét 1 koronára vesszük, akkor a salétrom értékével körülbelül egyforma a természaportal értéke. A leirt kísérlet csak annak tanúságára szolgál, hogy még nitrogénben nagyon gazdag földeken is van eredménye a salétromozásnak, — nitrogénben bevéssé gazdag földeken ellenben az eredmény már sokkal szembeszökőbb.

+ **Tyukféreg ellen.** Egy tyukász úgy védi tyukjait a féreg ellen, hogy az ülőrudak közepére keskeny gyaluval fél cm-es vályut vág, ebbe beilleszt egy kócmadzagot, azt a két végén szögekkel megerősíti és időnkint megnedvesíti petróleummal. Ennek gőzétől a tyukoknak lábain élősködő álatkák csakhamar kipusztulnak.

+ **A répamag nagyság.** A német cukorrépamag-termelők folyton azt hangoztatják és bizonyítgatják, hogy a kis répamag csak olyan jó répaegyedeket nevel, mint a nagy répamag, sőt szerintük a répa ritkításánál még előny, hogy a kisebb bokrot kell ritkítani. Tudvalevő, hogy a répamagnak több csirája van és hogy egy magból több répanövény kel ki. A németországi répamag termesztők azonban csak azért beszélnek így, mert valóban hitvány mag az, amit drága pénzért cukorgyárosainknak szállítanak s amely révén azután a gazdák is rossz maghoz jutnak. Ez az oka annak, hogy egy magyar holdra 15-20 klgrm. répamagot kénytelen elvetni a répatermelő gazda, holott 12 klgrm. jó magból bőven elegendő lenne. Egy másik hátránya az apró répamagnak az, — amint azt Hudelka Felix dr. kimutatta. — hogy a nagyobb szerűmagnak sokkal nagyobb a csirázási erélye. Ennek következtében a nagyszemű mag után a répatermés is 15-18 százalékkal nagyobb s ami még fontosabb, az, hogy gyorsabban is fejlődve, a rovarkároknak sincs annyira kitéve, mint a hitvány apró magból kelt répa.

+ **A fák tavaszi metszése.** Nálunk majdnem szabályvá vált, hogy a fák metszését meghatározott szabályok szerint végezzük, anélkül, hogy a természetére, fajára tekintettel volnánk. Hogy ez természetellenes, helytelen eljárás, az nyilvánvaló. Az egyik fa inkább fába hajt, a másiknál gyengébb ez a hajlandóság és inkább termést nevel. A metszésnek már most főként az a célja, hogy a táplálék termelése és a táplálék felhasználása közötti helytelen viszonyt kiegyenlítse. Azok a fák amelyeknek túl nagy a lombjuk, oly sok nedvet termelnek, hogy a termőszemékként fakadt bimbók a nagy nedváraamlás nyomása folytán szintén lombhajtásokká változnak át és ezután a táplálékszállítást még jobban fokozzák. Ilyen fánál a lomb egy részét el kell távolítani, nevezetesen a fűshajtásokat. Ha ellenben a virágsemképződése tulnyomó, úgy, hogy a lombhajtások által szállítandó tápláléktömeg nem elégséges, akkor termőrügyeket kell eltávolítani. A fa akkor van helyesen megmetszve, ha táplálékkereslete és táplálék szállítása egymást kiegyenlítik.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az »Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet« igazgató-választmánya 1910. február hó 23-án (szerdán) d. u. 3 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-utcai székházának üléstermében, gyűlést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Eszmecsere és határozathozatal az egylet további irányítása és ügyvezetése tárgyában.
2. 1910. évi működési program.
3. Indítványok.

Az E. G. E. kiállítási szakosztályának ülése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kiállítási szakosztályának végrehajtóbizottsága február hó 15-én ülést tartott.

Elnökölt: Br. Jósika Gábor sz. o. alelnök.

Előadott: Tokaji László sz. o. előadó.

Felen voltak: Br. Bánffy Ernő egyl. elnök, Lészai Ferenc egyl. alelnök, Gaál Elek, Gr. Béldi Kálmán, Br. Mannsberg Sándor, Reich Albert, Jászberényi András, Szász István, és Gr. Lázár István tagok.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Reich Albert és Jászberényi András tagokat.

Szakosztályi előadó ismerteti az idénre kért kiállítási segély ügyét s tekintettel arra, hogy az idő már meglehetősen előrehaladott, indítványozza, hogy a XVI. erdélyrészi tenyészállat és gépkiallítás idejét a végrehajtóbizottság szeptember 8. 9. 10. és 11. napjaira tűzze ki. — Többek hozzászólása után ülés határozza, hogy a szakosztály az ideit, immár XVI. erdélyrészi tenyészállat és gépkiallítást Kolozsvárt, ugyanolyan keretekben és módon, mint az előző 1906. évi kiállítást, az évi szeptember hó 8. 9. 10. és 11. napjain fogja rendezni.

Elnökség indítványára — ülés a rendezőbizottság régi tagjait egyhangulag újra megválasztja. A III. és V. osztályok csoportbiztosául, az elhalt, és eltávozott régiek helyett, Jászberényi András választatott meg.

Gaál Elek indítványára — határozza ülés, hogy a juh osztályban a bírálatnál elsőségben fognak részesítettetni a tisztavérű állatok.

A szükséges előkészületi és folyó kiadások utalványozására — elnökségnek megbízás adatik.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A mívelési ágak változásainak bejelentése. A földadó kataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról szóló új törvény elrendeli, hogy a mívelés ágaiban beállott állandó jellegű változást 1910 január 1-től kezdve az érdekelt birtokosok bejelenteni kötelesek. — Habár az említett kötelezettséget

maga a törvény kimondja, Wekerle Sándor, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott volt miniszterelnök célszerűnek, sőt szükségesnek találta, hogy arra a pénzügyi hatóságok s általában a birtokosok figyelmét külön is felhívja:

Meghagyja pedig most kiadott körrendeletében a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a községi előjáróságok (városi adóhivatalok) útján a legkiterjedtebb módon hozzák a birtokos közönség tudomására, hogy 1910 január elsejétől kezdve a mívelés ágaiban minden változást a földadó kataszterben leendő érvényesítés végett a változást követő harminc nap alatt bejelenteni tartoznak s hogy ennek a bejelentésnek elmulasztása az 1885 évi XXII. törvény-cikk 7. szakasza alapján az 1883 évi XLIV. törvény-cikk 101. szakaszában megszabott pénzbüntetést vonja maga után.

Együttal elrendeli, hogy a községi előjáróságok (városi adóhivatalok) a jövőben minden év december hónapjában a szokásos módon (hirdetmény vagy dobszó útján) hívják föl a földbirtokosokat a mívelési ág változások bejelentésének köteletségére.

Végül kimondja a körrendelet, hogy a változás eseteit a pénzügyigazgatóságoknak az adótárgyváltozásokra nézve érvényben levő szabályok szerint kell tárgyalniuk, mégis azzal a különbséggel, hogy a változott esetekről a községi előjáróságoknak (városi adóhivatalok) nem hónaponként, hanem csak évenként kell összeállítani a nyilvántartási jegyzékét; ez december 31-én lezárandó és január elején a pénzügyigazgatósághoz betérjesztendő.

A nép gazdasági kiképzése. Egy évtizedet meghaladó munkásság adatait tárja elő az a testes könyv, mely a földmívelésügyi miniszteri kiadványok sorában mint hetvenhatedik mű megjelent Szól azokról a népies teli előadásokról és háziipari kurzusokról, amelyeket a földmívelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya rendezett. Megtudjuk a miből, hogy a múlt évben 472 háziipari kurzust tartottak, amelyen 374,800 tárgy készült majdnem ennyi korona értékben. 75 községben háziipari termelőszövetkezet alakult közel 500 taggal. Ezen szövetkezetekben a múlt télen 850,000 tárgy készült félmillió korona értékben. Gazdasági előadást 1337 községben tartottak. A gazdasági előadások száma 4425 volt. Most a télen közel 16000 munkás háziipari kiképzése van folyamatban. 550 községben tanítják a népet az egyes vidékeknek alkalmas gazdasági háziiparra. A gazdasági előadások száma 4400-on felül van.

A gyümölcsértékesítés szervezése. A földmívelésügyi minisztérium olcsó minta-gyümölcseltartó kamarák tervét bocsátja a gyümölcsstermelő közönség rendelkezésére. Több gyümölcsstermelő a tervek alapján meg is kezdte az építkezést. Nagybányán a gyümölcsértékesítőszövetkezet kereskedelmi társasággá alakult és a vasut tözsomszédáságában tágas gyümölcseltartó házat épít. A földmívelésügyi miniszter utasította szakközegét, hogy az építkezésnél szaktanáccsal és tervekkel álljon a gazdák rendelkezésére. Hasonló mozgalom van Máramarosszigeten és Técsön, ahol a termelők szintén kereskedelmi alapon értékesítő szövetkezetet alakítanak.

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

2384

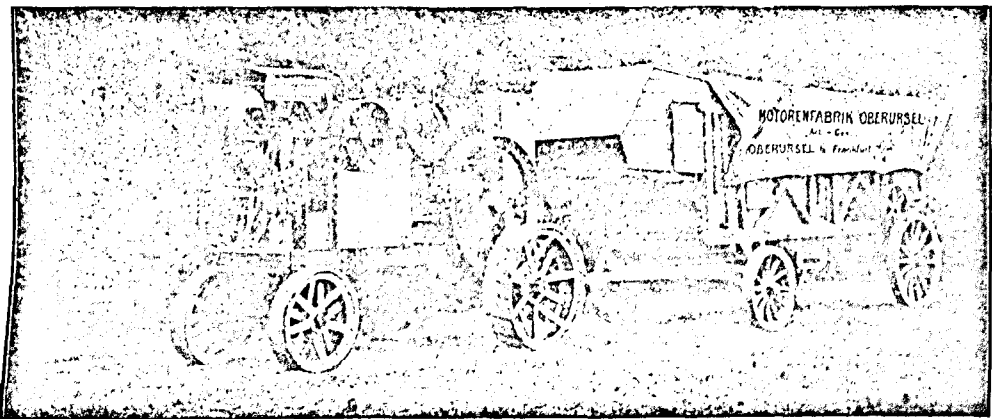
MAGÁNJÁRO-MOTOR

tökéletes gyártója:

Oberupseli Motorgyár r.-t.

Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Legelőhasználat iránti szabályrendelet alkotás. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a közlegelő csekélyebb kiterjedése nem menti fel a községet azon kötelezettség alól, hogy a 17,800/807. számú földművelésügyi miniszteri körrendelet értelmében a legelőhasználat iránt szabályrendeletet alkosson.

Alattenyésztésünk és az ex-lex. A földművelésügyi kormány évenként nagy mennyiségű tenyészállatot juttat a kistenyésztők használatába, a mely tenyészállatokat részint a hazai tenyésztőktől, részint pedig import utján szerzi be. Már a múlt őszszel meg kellett a tenyészállatvásárlást szüntetni, mert kimerült az erre szolgáló költségadomány. A tenyésztők abban bizakodtak, hogy az új költségvetési esztendő elején a hiányok pótolhatók lesznek. Ez a számítás azonban az ex-lex folytán csak részben vált be. Serényi gróf földművelésügyi miniszter saját felelősségére folyósította ugyanis a rendelkezésre álló hitel felét, a mi azonban a már őszszel megindult nagy kereslet miatt csak éppen a visszaesés megakadályozására elégséges. Az ex-lex folytán megakadtak a középponti nagy tenyészállatvásárlás létesítésének munkálatai, az ujonnan alakuló tejszövetkezetek segítése. Megakadt az állattenyésztési törvény végrehajtása is, melynek alapján a tenyésztők és birtokosok a hitel utján vásárolt tenyészállatok és legelőterületek kamatterhének könnyebbitésére állami segítséget kaphatnának.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kereskedelem ellenes irányzat.

Szerte hordják ebben az országban ismét a véres kardot, a tulzó merkantilizmus vezető emberei ismét a kereskedelem elleni irányzatot veszik tárgyul írásaiknak és beszédeiknek, a melyekkel azt akarják bizonyítani, hogy ebben az országban csakis a mezőgazdaság, az ő nyelvükön az agrarizmus talál támogatást törvényhozásban és kormányzatban.

Hát ez egyszerűen nincs így, de a gyöngébbek megtévesztésére ki kell fogni a tetszetős jelszavakat, amelyek az ő megtévesztő hatásukkal a kevésbbé avatottak előtt úgy tűntek fel a dolgokat, mintha ebben az országban el volna nyomva ez ipar és kereskedelem és a nemzet megélhetési forrásai között csakis a mezőgazdaságból buzognának az éltető nedvnek ama bőséges áramlatai, a melyek boldoggá teszik a gazdát és mellette éhségre és szomjúságra kárhoztatják az iparost és a kereskedőt.

Az ilyen hamis tanításokkal szemben nem kell védekezés, egyszerűen csak néhány tény kell megállapítani, hogy a tulzó merkantilizmus lovagjainak a frázisai a magok értékére szállitassanak le.

Megállapítjuk első sorban azt, hogy nálunk tulajdonképen csak a földművelés az a nemzeti ipar, amely táplálékot nyújt minden egyéb iparnak és kereskedelemnek. Tessék a mezőgazdaságot az ultramerkantiliztáknak passivitásba hajtani, amit szárazság és egyéb természeti csapás kellenél többször megcselekszik.

kérdjük miből él az ipar és a kereskedelem. Együtt éheznek a mezőgazdasággal. Megállapítjuk, hogy az agrarizmus: a mezőgazdaság emelésére célzó törekvés soha iparnak és kereskedelemnek ellensége nem volt. A tisztos ipart, a beületes kereskedelmet ez az irányzat mindig megbecsülte és behelyezte a harmoniába, a melyet a nemzet főfoglatosságainak kellene alkotni. Az agrarizmus csak az ipar és kereskedelem visszaélései ellen vette fel a küzdelmet, üldözvén hamisítást, kizsákmányolást, uzsorát, a mely szokásossá vált foglalkozásokat nyilvánosan még a legultrább merkantilisták sem szoktak dicsőíteni. Az agrarizmus soha nem volt ellensége sem a nagykereskedelemnek, sem a nagyiparnak, soha ezen két nagy nemzeti keresetforrás olyan gyűlöletes és a tulajdon szentségét közelről érintő támadásokban agrarius oldalról nem részesült, mint a minővel a tulzó merkantilisták a nagybirtokot megtestisztelni szokták.

A véres kardot kellemetlen időben hordják körül a tulzó merkantilisták, abban az időben, amikor a választások közeledtével azt kockáztatják, hogy lobogók jelenjenek meg a küzdőtéren, a melyekre a tulról elkövetett visszaélések kiirtása lesz felírva.

— **A mezőgazdasági helyzet.** Az O. M. G. E. gabonaárjegyző-irodája tudósítónak jelentése szerint az általános mezőgazdasági állapot február 10-én az egész országban elég kedvező. Az időjárás enyhe, tavaszias, a vetés mindenfelé szépen fejlődik. A sok eső azonban járhatatlanná teszi az utakat. A minek következtében szünetel a fogatos munka. A sok eső eddig még nem tett kárt.

— **Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter üdvözlése.** A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület *Bartal* Aurél elnöklésével tartott igazgatóválasztmányi ülésén *Horváth* Jenő ügyvezető titkár ismerteti az új földművelésügyi miniszter leiratát, melyben kinevezéséről értesíti az egyesületet s melyben arra kéri az érdekeltséget, hogy a vezetésére bizott érdekek előmozdítására irányuló törekvéseit mindenkor támogatásban részesítsék. A választmány nagy lelkesedéssel fogadta a miniszter leiratát s a következő táviratot intézte hozzá: »Nagyméltóságú gróf *Serényi* Béla földművelésügyi miniszter urnak, Budapest. A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya mai üléséből üdvözlő Nagyméltóságodat állásának elfoglalása alkalmából. Ismerve nagy munkaerejét és erélyét teljes bizalommal nézünk a gazdalközönség érdekében kifejtendő működése elé s készségesen felajánljuk ahhoz szolgálatainkat és támogatásunkat, kérve egyuttal Nagyméltóságodat, hogy egyesületünket magas jóindulattal fogadni kegyeskedjék. *Bartal* Aurél elnök.«

— **Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület f. é. február 28. és március 1-én Székelykeresztúron (vasutáll.) országos jellegű bikakiállítását és vásárt, továbbá borjastehen- és üsződíjazást rendez.** Kiállítási díjak: Nagytenyésztők bikái részére 100, 80, 60, 50 K ezüst érem. Kistenyésztők bikái részére 100, 80, 60, 50, 30, 20 K bronz érem. Községek bikái részére 25, 20, 15, 15 K. Borjastehenek részére 100, 60, 50, 40, 30, 25, 15 K. Három éves

üszők részére 80, 60, 50, 40, 20 K. Két éves üszők részére 50, 40, 20, 15 K. Pénzdíjjal, ezüst és bronz éremmel csak magyar erdélyi fajta 2 éves bikák, borjas tehenek, üszők díjazhatók, nyugati fajta (berni-siementhal) állatok oklevéllel tüntethetők ki. A kiállítók községi előjárósági bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy a kiállított állat egy év óta tulajdonukban van, illetve hogy az saját tenyésztettkből származik. Az ily bizonyítvánnyal nem bírók, a versenyből kizáratnak. A 100 holdas birtokosok vagy bérlők bikái a nagy tenyésztők csoportjába osztatnak. Tehén és üsző pénzdíjakat csak udvarhelyvármegyei kisgazdák nyerhetnek; nagytenyésztők, idegen vármegyebeliek ily állatai kiállítási oklevelet nyerhetnek. Előző kiállításokon pénzdíjat nyert tehenek pénzdíjra nem pályázhatnak. A községi bikáknál kitüntetendő a tenyésztő, kitől a bika beszerezett. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok eladási árának 2 százaléka az egyesület pénztárába befizetendő. A községeket, tenyésztőket, kiknek magyar erdélyi fajta tenyészállatokra szükségünk van, avval hívjuk fel e kiállításon való megjelenésre és vásárlásra, hogy a kiállításon az erdélyi részek legnevesebb bikatenyésztői szoktak kiállítani, hogy itt szükségleteiket biztosan és jutányosan beszerezhetik. A kiállításra vonatkozó mindennemű értesítést *Gálffy* Kálmán székelykeresztúri főszolgabíró urtól, mint a bizottság elnökétől, kinél a bejelentések is eszközlendők, nyerhetni.

— **Tenyészállatvásár és gépkiallítás Budapesten.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által eredetileg február 27. és 28. napjaira tervezett XXVII. tenyészállatvásár és gépkiallítás megtartását *április hónap 3. és 4. napjaira* halasztották.

A rendezőbizottság éppen erre való tekintetből felkéri az eddigi bejelentőket, hogy bejelentéseiket, tekintet nélkül a vásár elhalasztására tartsák fön. *Jeszzenszky* Pál királyi tanácsos, az O. M. G. E. ügyvezető titkára mindent elkövet a siker érdekében, mihez nagyban hozzájárul az is hogy *Serényi* Béla gróf földművelésügyi miniszter 16.600 koronát engedélyezett a vásár díjazási céljaira. Ezen összegből készpénzben csupán 600 korona lesz kiosztva. A többiből műtárgyakat vásárolnak. A legnagyobb díj egy 2000 és egy 1000 korona értékű állami műtárgy. Az első egy abszolút tenyészértékkel bíró nyugatifajta bika, a második egy abszolút tenyészértékkel bíró kos díjazására szolgál. A két nagy állami díjon kívül még mintegy 64 műtárgyat osztanak ki a földművelésügyi miniszter adományából. Budapest székes főváros közönség: 1000 koronával járul a díjazáshoz.

A bejelentési határidő *március 10-én* jár le s eddigelé is már igen sokan jelentkeztek a tenyészállatvásáron való részvételre az ország minden részéből. Szokatlanul nagy az érdeklődés a gépgyárak körében, kik számos gépujdonságot jelentettek be. *Jeszzenszky* Pál intézkedett, hogy amennyiben nem jár tulságos zajjal, por vagy szemét terjesztésével, a gépek működésben is bemutatathatók legyenek Földvilágosítással az O. M. G. E. titkári hivatala (Budapest, IX Köztelek) szolgálat.

— **Hirdetmény.** Az 1900:XVI. t. c. 8. § a értelmében minden munkaadó köteles a

Hegyes vidék nélkülözhetlen gazdasági eszköze:

2413 A szabadalm. **Dorner-féle ikerváltó-eké.**

1909. évi találmány! Olcsó ár! Kiváló fordítás és porhanyítás! Bármely alacsony fataligán jár.

Készíti: **Török András** gépgyáros, Nagyszében.

Ngos Dorner Béla kir. gazd. intéző urnak

Győr.

Az ikerváltó ekére örömmel jelenthetem, hogy kis gazdaságomban teljesen bevált. A világ legnehezebb szántását végeztem vele. Hegyecsuzamlásos földön törtünk gypet, hol 4-5 ujnóra 60-80 kgos kő darabok nehezítették a szántást. — Hogy a világ legjobb váltóekéje lehessen, csak csoroszlyavas kettő hozzá, de már rendeltem hozzá. Fogadja ngod. hálás köszönetemet az ekéért.

Doboka, (Szolnokdobokam.)

Kiváló tisztelettel:

Osváth Lajos, ref. lelkész.

szolgáltatásban álló minden egyes gazdasági cseléd után az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár javára évenként 120-fillért a községi előjárásnál (városi tanácsnál) adó módjára befizetni. A 120-fillért még abban az esetben is egész összegében kell megfizetni, ha a cseléd a munkaadónál nem is egész évben, hanem például csak egy hónapig szolgál. Épen ezért a 120-filléres hozzájárulási díj fizetése céljából köteles a munkaadó minden cselédváltást a községi előjárásnál (városi tanácsnál) haladéknélkül bejelenteni. A 120-filléres hozzájárulási díjat azon cselédek után, akik már az előző évben is ugyanazon munkaadónál szolgáltak, *legkésőbb április hó 1-ig, a változott és újonnan felfogadott cselédek után pedig a szolgáltatbalépéskor azonnal meg kell fizetni.* Az előjárás köteles a 120-filléres hozzájárulási díjat a munkaadóktól még abban az esetben is elfogadni, ha a vonatkozó összeírás bármely okból nincs az előjárásnál, köteles továbbá annak átvételéről nyugtát adni, melynek hátsó oldalán névszerint feltüntetendők azon gazdasági cselédek, akik után a befizetés történt. Felhívhatnak a munkaadók, hogy a 120 filléres hozzájárulási díjat pontosan befizetnek, s a cselédváltásokat haladéknélkül bejelenteni el ne mulasztják, mert ha e törvényes kötelezéseknek pontosan eleget tesznek, a gazdasági cselédeknek balesetei folytán felmerült költségeket megtéríti, ellenben, ha ezeket elmulasztják, baleset folytán sérült cselédek (illetőleg ezek örökösei) az illető munkaadóktól épen olyan baleseti segélyezést követelhetnek, mint aminőtől a pénztárral szemben elestek. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár központi igazgatóságának. Budapest, 1909. évi október hó 29. napján tartott üléséből: *Gr. Keglevich Gábor*, s. k. igazgatósági elnök, *Dr. Fáy Gyula*, s. k. ügyvezető igazgató.

— **A Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete** gróf Teleki Józsefné elnöklésével tartott igazgató-választmányi ülésén Jandaurek Vince ügyvezető alelnök bejelentette, hogy a berlini XIV. nemzeti baromfi-kiállításon 31 magyar kiállító vesz részt 192 darab tenyészbaromfival. A kiállítás alkalmával gróf Teleki Józsefné és gróf Teleki József vezetésével egy nagyobb társaság randúl ki Berlinbe; kívülük hivatalból Winkler János titkár és dr. Greszmáryk Aladár választmányi tag küldettek ki.

— **A Gazdaszövetség ülése.** A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmánya vasárnap ülést tartott, a melyen Pallavicini Ede örgróf a napirend előtt üdvözölte Darányi Ignác volt földmívelésügyi minisztert, a ki hosszú idő után most foglalja el az elnöki széket. Darányi ezek után elmondta székfoglalóját. Ezekután Bernátlstván igazgató bemutatja Serényi Béla földmívelésügyi miniszternek a szövetséghez hivatalbalépése alkalmából intézett leiratát. Végül megállapították annak az üdvözlő felterjesztésnek a szövegét, a melyet Serényi gróf földmívelésügyi miniszterhez intéznek.

— **Prágai gazdasági kiállítás 1910. évi május havában.** A csehországi központi mezőgazdasági társulat 1910. évi május 14 ikétől május 22-éig egy kiállítást rendez, a melyen minden új vívmány, amely a mezőgazdaság terén létrejött, képviselve lesz. A tej-, szesz-, cukor- és serfűzési ipart képviselő csoportokban, valamint a borászati, méhészeti és selyem tenyésztési osztályban magyar kiállítók is részt vehetnek s ezen csoport juryje jelentékeny díj-jutalmakról rendelkezik.

A prágai lakosságot leginkább a VIII. csoport (ipar- és műkészítmények) és a IX. csoport (élelmiszerek és italok) hivatvák érdekelné. A X. csoport is, gazdasági és más gépek és készülékek újdonságai s különösen az ovó-készülékkel ellátott szecskavágó gépek egyik legérdekesebb része lesz a kiállításnak. A kiállítás, mely Schwarzenberg Frigyes herceg előkele alatt áll, igen nagy tért foglal el, s magyar kiállítók részvételét szívesen látnók. A kiállítók teljes képviselését, a kiállított tár-

gyak elhelyezését prágai — karolinethali lakos Pobiet Arthur ur — a cs. kir. kereskedelmi törvényszék szakértője kiállítási ügyekben vállalja el, kívánatra programokat küld s megadja a szükséges felvilágosításokat.

— **Gazdasági gépmunkások biztosítása.** A gazdasági gépeknél alkalmazott munkások az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárnál bekövetkező baleset ellenbiztosítandók lévén, a géptulajdonosok kötelesek munkásaikat, beleértve a gépészt is, a hatóságnál bejelenteni, mert mulasztás esetén az ebből eredhető kárért a munkással, esetleg ennek jogutódaival szemben akkor is felelős a gép tulajdonosa, ha a bekövetkezett baleset körül őt egyébként semmiféle mulasztás nem terheli. A biztosítás névszerint való beirással vagy általánosan is történhetik. A bejelentések községekben a községi előjárásnál, városokban a polgármesternél szóval vagy írásban tehetőek meg.

— **Tenyész-sertés-vásár Nagyváradon.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület f. év szeptember havában Nagyváradon tenyész-sertés-vásárt rendez.

— **A tokaji bortermés.** A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya legutóbb ülést tartott amelyen jelentették, hogy az 1909. évben rosz termés volt. Összesen 19,431 hektoliter bor termelt a tavalyi 129,969 hektoliterrel szemben. Felpanaszolták, hogy a magyar államvasut igazgatósága egy újabb rendeletében vagononkint csak 49 hordót engedélyez berakni, holott eddig 65 hordó volt vagononkint szállítható. Ezen a borkereskedelemre is káros intézkedés tárgyában feliratot intéznek a vasutigazgatósághoz, hogy a régi állapotot állítsa vissza. Örömmel vették, hogy a tokaji borszövetkezet Csehországot visszahódította a tokaji borkereskedelemnek és az utóbbi időben tapasztalták is, hogy Csehországba nagyobb mennyiségű tokaji bort szállítanak mint ezelőtt.

— **Az állatállomány csökkenése.** A legújabb statisztikai kimutatás szerint Magyarország állatállományában az 1908. évről az 1909. évre a következő változások voltak: A szarvasmarhalétszám 206.613 darabbal = 3.20%-kal csökkent, a loállomány 16.432 darabbal = 0.88% -kal emelkedett, a sertésállomány 568.423 darabbal = 10.61%-kal csökkent, a juhállomány 516.177 darabbal = 6.55%-kal csökkent. A loállomány növekedésével származott vagyonnövekedés 8 millió 216.999 K-val vehetjük. A szarvasmarhaállomány csökkenéséből származott vagyonapadás értéke 52 millió lehet. A sertésállomány csökkenése a nemzeti vagyont 28 millióval apaszthatta. A juhállomány apadása 10 millió értékpadást jelenthet. Kerek számban 80 millió K. értékre becsülhető az a veszteség, amely a magyar közgazdaságot csak egy évben érte, 80 millió K-val csökkent a nemzeti vagyon egy esztendő leforgása alatt.

— **Minden gazdaságban nélkülözhetetlen a lovak, szarvasmarhák, juhok, sertések, szárnyasok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére és egészségük épségben tartására legujabban forgalombahozott *Brázay-féle »Kincsem Fluid«* (Kincsem szesz), mely kitűnő hatásánál és a legjobb minőségű anyagokból való összetételénél fogva az összes külföldi szereket felülmulja. Üvegeje 2 kor. 80 fillérért kapható a gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben, vagy a készítő *Brázay Kálmán* cégnél Budapest, mely 12 üveget tartalmazó postaszállítványt 30 koronáért bérmentve küld.**

„Sürgösen kiánusítom épületfa és cserephészleteimöt. Veszek termelőtől vetőmagnak tavaszbuzá, zabot, árpát heremagot, bükkönyt mintázott ajánlatot kérek: Mosa Ferencz Maroscsapó.” (x. y.)

A LAPPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

— A MAGYAR —
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Gépészi, vagy gépész-kovácsi állást keresek uradalomnál.
Az összes gépek kezelését és kovácsmunkák elvégzését értem és kiváló jó bizonyítványaim vannak.
Állást azonnal elfoglalhatok — Cimem:
Lelkes József, gépész és kovács,
Maros-Csapó. 2411

PRÉSELT Elad,
Alomszalmát Elad,
Keres triörözött tavaszi
Keres bükkönyt 2410
Báró Bánffy Dezső *kissármási gazdasága, posta, távirtda, vasut helyben.*

Erdélyi első szőlőoltványtelep
Medgyes, Nagyküküllőmegye.
Elsőrangú beszerzési forrás.
Szállít - A legkiválóbb fásoltványokat, valamint csodaszép amerikai alany-, hazai sima- és gyökeres veszőket, a saját nagykiterjedésű, mintaszerűen kezelt amerikai anyatelep és szőlőgazdaságából.
Szőlőművelési utmutatást tartalmazó **árjegyzék**, magyar, német és román nyelvben. kívánatra ingyen küldetik.
Szigorú válogatás, lelkiismeretes — kiszolgálás, közismeretes. —
A t. közönség becses megbízását kéri:
Ambrosi Mihály,
szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlészeti bizottság elnöke.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,980.100.— K
Tartalékok	1,255.767.35
Összesen	3.235.867.35

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.483.23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "
1907. " "	41.877.32 "
1908. " "	81.088.76 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-

szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tíz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-o engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványaink díjfelvilágosítással minden irányban készséggel szolgálnak.

2008

Az igazgatóság

Hirdetmény.

Segesvár városanak kormányhatóságilag engedélyezett

tenyész-állatvásár

folyó évi március hó 12-én fog az új marhavásártéren megtartatni.

A vásár alkalmával a város által díjak 700 K összegben fognak kiosztatni.

Helypénzek vagy más díjak nem szedetnek.

Díjakban csakis azon Nagyküküllő vármegyei tenyésztők részesíthetők, kik bizonyítvánnyal igazolják, hogy a díjazandó állat legalább 3/4 (háromnegyed) év óta birtokukban van.

A városi tenyész-állatvásárral kapcsolatosan a segesvári járási főszolgabíró külön hirdetménye szerint járási tenyész-állatdíjazás is fog megtartatni.

A marhalevél feltétlenül elhozandó.

A vásár alkalmával községek és földbirtokosok tenyész-állatokbani szükségletüket fedezhetik.

Segesvár, 1910 évi február hóban.

A városi tanács.

2416

Segédtiszt vagy ilyen minőségben működött ispán

április 1-re állást kaphat.

Kis család és a román nyelv beszélése fő feltétel.

2415

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Keresek megvételre

csakis termelőgazdától

**40 q. árpát és
10 q. tengerit**

Mintát és árajánlatot kérek:

a kiadóhival címére küldeni.

RÓTH TESTVÉREK

medgyesi

szőlőoltványtelepét

a t. közönség figyelmébe ajánljuk.

Mindenki, aki első osztályu, szép, peronosporamentes szőlőoltványokat megvenni szándékszik, szíveskedjék árjegyzéket kérni.

Thierry A. BALZAMA. Törvényesen védve

Csakis az apáca védőjeleg, a az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegése, köhögés, vértörés, rekedtség, hörgőhurut, tüdőbaj, gyomorégés és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, égett sebek, kiütés, nyílás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kiscsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg 6 korona.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi **CENTIFOLIA-KENŐCSE** meglepő, eszhatatlan és utólrhetőten gyógyítóhatású még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, dagadóknál, gyulladásoknál, kiütéseknél feltávolított minden idegen anyagot, gennyedést, sokszor fölöslegessé teszi a fájdalomcsopórt. 2 tégely 3-60 korona.

Cím: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Kertész

nős, gyermektelen, a kertészet minden ágaiban jártas, jó bizonyítványok és több diszoklevéllel kitüntetve, megfelelő

állást keres.

Cím:

Zivny Antal,
Abony, Pestmegye.

2405

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!
 E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési huzáson és a nyeresemény huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeresemény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb nyereseménye:
egy millió korona.

Huzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

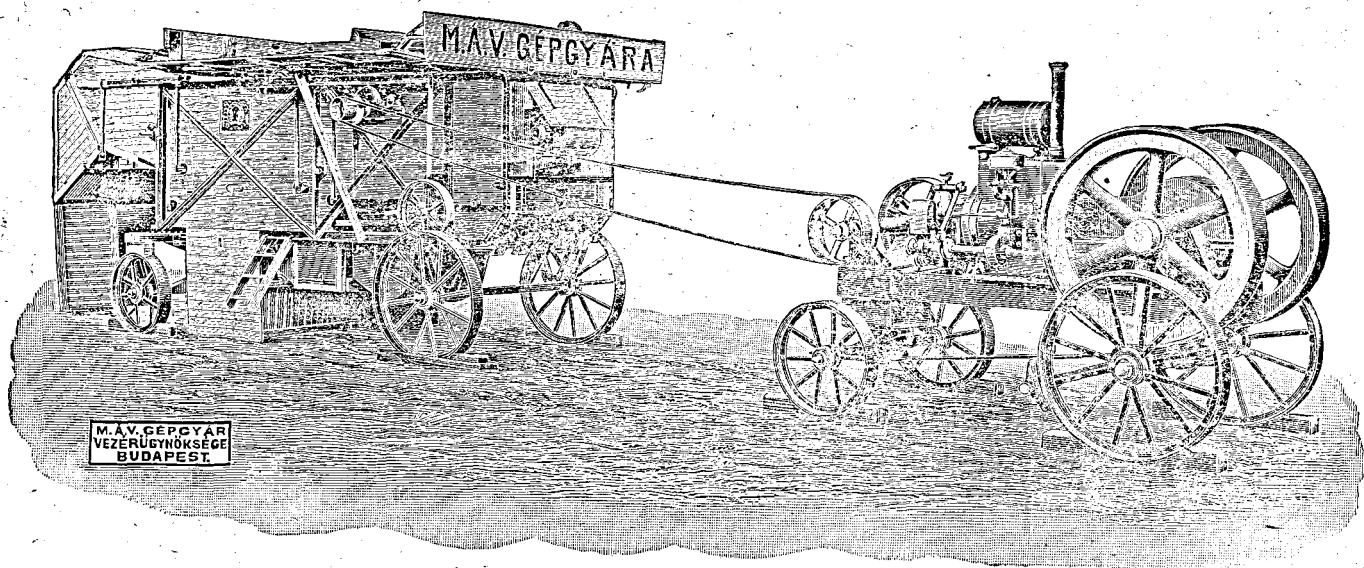
Részletre:
 egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy letétre 20 K foglalo lefizetése után legolcsóbb kamatra,
 A nyeresemények azonnal a vevőt illetik.
 2004 Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
 részvénytársaságnál
 Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség! Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk arjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapirokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Eladó erdőnek fája.

Felső-Zsukon:

Kötelenden:

Vastagsági osztály	Fatömeg				Mű és haszonfa	Érték			
	Darab	mű és haszonfa m. 3.	tűzifa m. 3.	összesen m. 3.		tűzifa		Összesen	
						kor.	f.	kor.	f.
I.	14	18	42	60	900	168	1068		
II.	208	305	150	455	10675	600	11275		
III.	3044	2064	1000	3064	41280	4000	45280		
IV.	775	257	100	351	2514	300	2810		
V.	1100	—	250	250	—	1250	1250		
Főösszeg	5141	2639	1542	4180	55365	6318	61683		

1907 december hóban megbecsülve,

Mostani ára 65.000 korona

Mindkét erdő fájának vétel ügyében értekezhetni tulajdonos báró Petrichevich-Horváth Kálmánnal.

Felső-Zsukon, u. p. Alsó-Zsuk.

Mindkét erdő 6 kilométernyire van az apahidai vasuti állomástól, hová kövezett ut visz.

Mostani ára 30.000 korona

2414

1908 szeptember havában megbecsülve.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kiméltó eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a fözsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelmi Banknál” ki-fizettetnek. 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Feren: József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ugynöksége.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 Wien II., Handelsquai No 130.
 Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

GAZDASÁGOK

2357

nagy és kis itatóvályu szükségleteiket könnyen és olcsón oly módon fedezhetik, ha saját cseledetségükkel készítik, ugyszintén alagsöveket, utáterszeket, nemkülönbön vízhatlan, könnyü cement-tetőcserepeket és betonürtömböket is.

Ezen termékek előállítása oly olcsó, hogy minden gazdaság még a környékének szükségleteit is kielégítheti, ugyszintén kis iparként üzve a gazdaságnak egy jövedelmezési forrása válik. A gyakortatban bevált szabadalmazott formák és gépek nem drágák. Minden berendezés olcsón állítható fel és fokozatosan bővíthető. 80 sz. árjegyzék ingyen. Levelezés bármely nyelven

Dr. Gasparý & Co. Markranstätt, Leipzig mellett,

Városhoz közeli

vagy jó vasúti össze-

köttetésü nagyobb

biřtokot

bérbe, vagy meg-

vételre sürgösen

keresek.

Cimem a kiadóban

(r. y.) alatt.

Gyökeres szőlőoltvány eladó.

Báró Bornemissza Elemér Hadrévi gazdaságában

Olasz Rizling, Som (Furmint) fehér és piros Chasselás, Burgundi, Pas-satuti, Leányka, Genuai és — Alexandriai Muskotály fajtákból.

Közelebbi értesítéssel szolgál:

Neményi József, jóságfelügyelő,
 Hadrév u. p. Gerend,
 Torda-Aranyosmegye.

2406

TÖRLEY PEZSGŐ

2383

Eladó!

Eladó!

Alant megnevezett ménesgazdaságban szabadkézből eladatik:

1. 200 métermázsza

tavaszbuza vetőmag hektóliterenként 82.5 kg. minőség-sulyban.

Ára vevő zsákjaiban Kolozskara máv. állomáshoz szállítva métermázsánként 30 korona.

2. Tenyésztési célokra kiválogatott erős csontozatu, egy évet betöltött

hazai szőke kondorszörű, (mangalica) 54 db. koca és 70 db kan.

Március hó végéig való átvétel mellett kocák ára darabonként 100 korona; kanok ára darabonként 110 korona. Vevő kívánságára a kocák az itteni törzskanokkal felbügattatnak.

Megrendelések a vételár előzetes beküldése mellett alábbi címre küldendők:

Kolozs-tordai m. kir. állami ménesgazdaság intézősege Kolozspusztza u. p. Kolozs.

2408

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férf ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Férfi leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

☎ Telefon-szám 567.

☎ Telefon-szám 567. ☎

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke-függönyök.

Amerikai önműködő ablak-roletták egyedüli főraktár.

Eladó

kiváló jó minőségü I. oszt. bor- és csemegefajta

szőlőoltványok.

A dicsőszentmártoni szőlőoltványtelep részvénytársaságnál peronospora és csimasz károktól (pajor) mentes kitünő jó bor- és csemege fajtájú különböző alanyokra oltott szőlőoltványok kaphatók ezrenként 200 — 260 korona vételárban.

A részvénytársaság kívánatra megrendelőinek díjmentesen küldi meg 1910 évre vonatkozó árjegyzékét, mellékelve szőlőültetési és kezelési utmutatását.

Levélbeli küldemények címzendők:

Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részvénytársaság, Dicsőszentmárton és Schöppner Sámuel nyug. m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő, telepigazgatónak, Dicsőszentmártonban.

2396

Eladó

Dr. gróf Teleki Domokos ur Öméltósága
 Gernyeszegi uradalmában

9 drb. elsőrendü

erős csontozatu és kiváló jó fejlődésü
 2 évet töltött, magyar-erdélyifajta

tenyész-bika.

Érdeklődőknek felvilágosítást nyujt,

Gernyeszeg, (posta és vasut)

2401

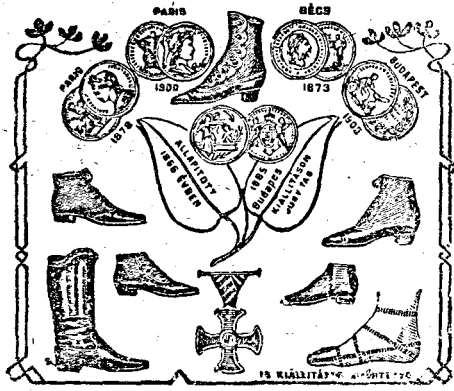
Pálffy Dezső, intéző.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy nasznait, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, Járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorizatorzsólók, daráló, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonít
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb mirőségben és legutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy szára mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és vaszonteladójának szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző intézet.

Tessék ajánlatot kérni!

2260

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúrók.

2010

Alkalmi ajánlat.

Kifogástalanul nevelt pompás dísz- és virágcserejékből igen nagy készletem van a legszebb fajváltozatokban. Helyszűke miatt leszállított árak mellett ajánlom a következő gyűjteményeket:

10 díszcsereje	5 fajban	7.— korona
25 díszcsereje	12 fajban	14.— korona
50 díszcsereje	25 fajban	26.— korona
100 díszcsereje	25 fajban	50.— korona
1000 díszcsereje	50 fajban	450.— korona

↳ Esetleg azonnal együtt bérmentve a monarchia minden állomására szállítva.

E díszcserejék minden kert állandó díszévé lesznek.

Mühle Árpád kertészeti telepe,
Temesvár Árpádtelep.

2409

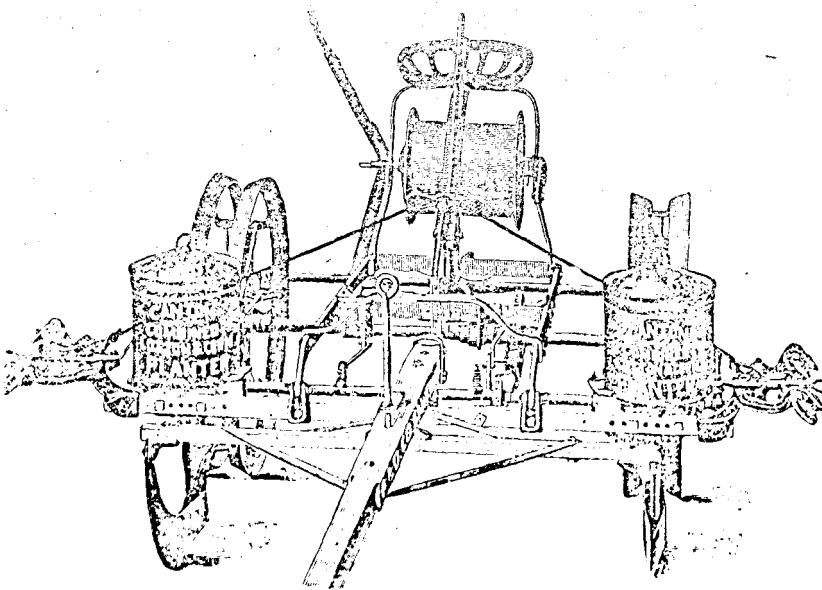
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

automatikusan 25-28-32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánás szerint 2-4 szemet fészkenként.

„Senior“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7-10 magyar hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior“

magyar gazdaságokban 1907-08-09. években körülbelül 600 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Mc GORMICK

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 12. szám.

Harvesting Machine Company Chicago U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár: